

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΑΥΜΑΤΑ:

- Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής (Ασφάλεια x 3) και καλέστε ασθενοφόρο.
- Εάν ο πάσχοντας δεν διατηρεί τις αισθήσεις του ξεκινήστε την αντιμετώπιση με τον αλγόριθμο της CPR και αν όλα πάνε καλά, φροντίστε κατόπιν το τραύμα (εκτός και υπάρχουν 2 άτομα για βοήθεια, οπότε μοιράζονται οι ρόλοι).
- Αντιμετωπίστε την εξωτερική αιμορραγία του τραυματία. Μην χάνετε χρόνο σε καθαρισμό του τραύματος, αλλά ασκήστε άμεση πίεση με γάζες πάνω στο τραύμα και γύρω από τις γάζες τυλίξτε έναν ελαστικό επίδεσμο. Εάν φαίνεται να ματώνει ο επίδεσμος μέχρι έξω μην τον αφαιρείτε, από πάνω προσθέστε ξανά τα ίδια.
- Εάν συνεχίζει η αιμορραγία ανυψώστε εάν είναι δυνατόν το μέλος που αιμορραγεί σε επίπεδο πάνω από την καρδιά.
- Εάν συνεχίζει η αιμορραγία χρησιμοποιήστε τα σημεία πίεσης στο σώμα. Σαν ύστατη λύση χρησιμοποιήστε αιμοστατικούς επιδέσμους ή ίσχειμη (ισχαιμική) περιδεση.
- Για τις εσωτερικές αιμορραγίες δεν μπορείτε να κάνετε τίποτε. Γρήγορη μεταφορά!
- Εάν έχει κατάγματα (ανοικτά ή κλειστά) ακινητοποιήστε τα με ένα πρόχειρο νάρθηκα. Εάν αιμορραγούν, πρώτα σταματήστε την αιμορραγία και κατόπιν ακινητοποιήστε τα.
- Εάν κάποιο ξένο αντικείμενο (μέταλλο, γυαλί κ.τ.λ.) έχει μπει μέσα στο σώμα και προεξέχει τοποθετήστε γάζες γύρω από το τραύμα και γύρω από τις γάζες τυλίξτε προσεκτικά ελαστικό επίδεσμο. Εφόσον η μεταφορά του τραυματία είναι αδύνατη με το ενσφηνωμένο αντικείμενο, κόψτε το με αφήνοντας 5-10 cm να προεξέχουν. ΠΟΤΕ μην αφαιρείτε το ξένο αντικείμενο μέσα από το σώμα!!!
- Εάν υπάρχει ακρωτηριασμός πρώτα σταματήστε την πιθανή αιμορραγία στο σώμα. Καθαρίστε το ακρωτηριασμένο μέλος με απαλό ξέπλυμα με ορό Ringer's Lactated (RL). Κατόπιν τυλίξτε από γύρω του γάζα διαποτισμένη με ορό RL, τοποθετήστε το μέσα σε μια πλαστική σακούλα και αυτή μέσα σε πάγο. Αν δεν έχετε πάγο, ψεκάστε την σακούλα εξωτερικά με ψυκτικό σπρέι ανά διαστήματα, μέχρι το σπρέι να αδειάσει.
- Εάν αντιμετωπίζετε εξπλάχνωση τοποθετήστε πάνω στο ανοικτό τραύμα γάζες βρεγμένες με αποστειρωμένο ορό και μεταφέρετε τον τραυματία έτσι. ΠΟΤΕ μην τοποθετείτε ξανά μέσα τα όργανα!!!
- Εάν αντιμετωπίζετε εγκαύματα, είναι καλό να τα ξεπλένετε με καθαρό νερό για 20 λεπτά εάν αυτό είναι δυνατόν. Ανάλογα τον βαθμό τους τοποθετήστε αν έχετε ειδικά επιθέματα εγκαυμάτων Water Jell, Burn Shield ή κοινές γάζες Fucidin. ΠΟΤΕ μην σπάτε τις φυσαλίδες που τυχόν υπάρχουν!!! Εάν τα εγκαύματα έχουν προκληθεί από χημικά, αφαιρέστε αρχικά τα ρούχα.
- Εφαρμόστε CPR ως ύστατη λύση σε οποιοδήποτε τραυματία χρειαστεί.

ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΙΑΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ:**Αναφυλακτικό Σοκ (βαριά αλλεργική αντίδραση)**

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Άγχος, ερυθρές κηλίδες στο δέρμα, πρήξιμο προσώπου και λαιμού ή και στα μάτια, εξασθενημένη αναπνοή πιθανόν με σταδιακή αύξηση δυσκολίας, γρήγορος σφυγμός.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, βοηθήστε τον πάσχοντα να καθίσει σε μια θέση που να διευκολύνει την αναπνοή του, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Ασθμα

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Δυσκολία στην αναπνοή, ιδιαίτερα παρατεταμένη εκπνοή, «σφύριγμα» κατά την εκπνοή, ανησυχία και άγχος, μελάνιασμα του δέρματος.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, καθησυχάστε τον πάσχοντα και βοηθήστε τον να πάρει τα φάρμακά του, τοποθετήστε τον καθιστό σκυμμένο ελαφρά προς τα μπροστά και στηριζόμενο κάπου π.χ. σε ένα τραπέζι, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Εγκεφαλικό επεισόδιο

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Ξαφνικός, έντονος πονοκέφαλος, διανοητική, συναισθηματική σύγχυση σαν μέθη, αδυναμία ή παράλυση πιθανόν – αλλά όχι αναγκαστικά – στην μια πλευρά του σώματος, συγκεχυμένη ομιλία, ανισοκορία, απώλεια ελέγχου κύστης και εντέρου.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, προστατέψτε τον πάσχοντα από τραυματισμούς, ανασηκώστε και στηρίξτε ελαφρά το κεφάλι και τους ώμους, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Επιληψία

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Ο πάσχοντας κοιτά μπροστά ανέκφραστα, ελαφριές συσπάσεις χειλιών, βλεφαρίδων ή κεφαλιού, απώλεια αισθήσεων, περίεργες κινήσεις ή σπασμωδικοί θόρυβοι, προσωρινή διακοπή της αναπνοής, απώλεια ελέγχου κύστης και εντέρου.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, προστατέψτε τον πάσχοντα από τραυματισμούς, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Θερμοπληξία

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Πονοκέφαλος, ζαλάδα και δυσφορία, υπερκινητικότητα και σύγχυση, ζεστό, αναψοκοκκινισμένο, ξηρό δέρμα, γρήγορη μείωση συνείδησης, πλήρης, έντονος σφυγμός, θερμοκρασία σώματος άνω των 40° C.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, μεταφέρετε άμεσα τον ασθενή σε δροσερό χώρο, αφαιρέστε τα ρούχα πλην των εσώρουχων και σκεπάστε τον με κρύο υγρό σεντόνι έως ότου πέσει η θερμοκρασία στους 38ο C. Κατόπιν σκεπάστε τον με στεγνό σεντόνι και αν πρόκειται για θερμική εξάντληση (μετά από έντονη σωματική κόπωση) χορηγήστε κρύο νερό ή διάλυμα με ηλεκτρολύτες. Εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Σημείωση: Η θερμική εξάντληση κατά κάποιο τρόπο αποτελεί μιας «ελαφριάς» μορφής θερμοπληξία και δεν είναι τόσο άμεσα επικίνδυνη όσο αυτή.

Καρδιακή Προσβολή

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Έντονος και συσφικτικός πόνος που διαχέεται από την καρδιά και πιθανόν να αντανακλά στο αριστερό βραχίονα ή ώμο και το σαγόνι, πόνος στο στομάχι, λαχάνιασμα, δυσκολία στην αναπνοή, ξαφνική λιποθυμία, ζάλη, ή κατάρρευση, μια αίσθηση επικείμενης καταστροφής, σταχτί δέρμα και μελάνιασμα στα χείλη, γρήγορος σφυγμός με σταδιακή εξασθένηση.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, τοποθετήστε τον πάσχοντα σε ημικαθιστική θέση με λυγισμένα τα πόδια, δώστε του (εφόσον συμφωνεί και ο ίδιος) να μασήσει μια ασπιρίνη αργά, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Λιποθυμία

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Σύντομη απώλεια αισθήσεων, αργός σφυγμός, ωχρότητα.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνής, καλέστε ασθενοφόρο, ξαπλώστε τον πάσχοντα κάτω, ανασηκώστε και στηρίξτε τα πόδια του, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Σημείωση: Προσοχή! Θα εφαρμόσετε τα ανωτέρω ΜΟΝΟ εάν γνωρίζετε ότι το συγκεκριμένο άτομο λιποθυμά συχνά. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση ξεκινήστε την αντιμετώπιση του ασθενή με τον αλγόριθμο της CPR και στην πορεία θα καταλάβετε τι πρέπει να γίνει.

Σακχαρώδης Διαβήτης

A. Συμπτώματα υπογλυκαιμίας (μπορεί να παρατηρηθεί): Αδυναμία, λιποθυμική τάση, πείνα, παλμοί και τρέμουλο μυών, σύγχυση ή επιθετικότητα, ιδρώτας, ωχρότητα και κρύο κολλώδες δέρμα, δυνατός, έντονος σφυγμός, μειούμενο σταδιακά επίπεδο ανταπόκρισης, επιπόλαια αναπνοή.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνης, καλέστε ασθενοφόρο, βοηθήστε τον πάσχοντα να ξαπλώσει ή να καθίσει και δώστε του να φάει ή να πιει κάτι γλυκό, βοηθήστε τον να πάρει τα φάρμακά του, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

B. Συμπτώματα υπεργλυκαιμίας (μπορεί να παρατηρηθεί): Απώλεια των αισθήσεων, ξηρό δέρμα, γρήγορος σφυγμός, βαριά «κουρασμένη» αναπνοή και ίσως μια ελαφριά οσμή ασετόν.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνης, καλέστε ασθενοφόρο, βοηθήστε τον πάσχοντα να ξαπλώσει ή να καθίσει εάν έχει τις αισθήσεις του, βοηθήστε τον να πάρει τα φάρμακά του, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Σημείωση: Εάν δεν είστε σίγουρος για το τι από τα δυο αντιμετωπίζετε, χορηγήστε αρχικά μια μικρή ποσότητα γλυκιάς τροφής ή ποτού. Εάν ο ασθενής καλύτερα γρήγορα, επρόκειτο για υπογλυκαιμικό επεισόδιο.

Τροφική Δηλητηρίαση

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Ναυτία και εμετός, πόνος στην κοιλιά με κράμπες, διάρροια (πιθανόν μαζί με αίμα), πονοκέφαλος, πυρετός, πτώση της αρτηριακής πίεσης, αδυναμία – λιποθυμία.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνης, καλέστε ασθενοφόρο, Εάν ο πάσχοντας διατηρεί τις αισθήσεις του, μπορείτε να δοκιμάσετε την πρόκληση εμετού (αποφύγετέ την σαν Α' Βοήθεια εάν δεν έχει καλό επίπεδο συνείδησης), δώστε του άφθονα υγρά (γάλα, αραιωμένους χυμούς φρούτων ή αραιωμένο τσάι), δώστε του ενεργό άνθρακα (Norit), εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

Υποθερμία

Συμπτώματα (μπορεί να παρατηρηθεί): Ρίγος, κρύο, χλωμό και ξηρό δέρμα, παγωμένη αίσθηση σώματος, απάθεια, σύγχυση ή παράλογη συμπεριφορά π.χ. επιθετικότητα, λήθαργος, σταδιακή μείωση συνείδησης, αργή και επιπόλαιη αναπνοή, αργός σφυγμός που εξασθενεί σταδιακά, καρδιακή ανακοπή.

Αντιμετώπιση: Εξασφαλίστε την ασφάλεια σκηνης, καλέστε ασθενοφόρο, μεταφέρετε άμεσα τον ασθενή σε θερμότερο χώρο, ζεστάνετε σταδιακά πρώτα τον κορμό του σώματος και τελευταία τα άκρα, δώστε να φάει ζεστή σούπα ή σοκολάτα, εφαρμόστε CPR εάν χρειαστεί.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Ο λόγος για τον οποίο περιγράφονται τα γενικά συμπτώματα στα διάφορα επείγοντα ιατρικά περιστατικά, δεν είναι για να καταλήξουμε σε «διάγνωση» ασθένειας, η οποία εκτός του ότι είναι δύσκολο να γίνει χωρίς εργαστηριακές εξετάσεις, δεν αποτελεί καθήκον ή αρμοδιότητα του Πυροσβέστη – Διασώστη.

Έτσι λοιπόν με βάση τα ευρήματα που μπορεί να παρατηρήσουμε και την αντιμετώπιση που προτείνεται, την εμπειρία μας, αλλά και γνώση πάνω στις νέες οδηγίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αναζωογόνησης ERC για την CPR (ΚΑΡΠΑ – Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση) που εκδόθηκαν στις 28 Νοεμβρίου του 2005 (και ισχύουν έως το 2010), μπορούμε να υποστηρίξουμε αποτελεσματικά την ζωή του ασθενούς ή τραυματία.

Πολυδεύκης Βανίδης
Πυροσβέστης*

*Παράλληλες ιδιότητες του ιδίου: 1. Διασώστης, 2. Εκπαιδευτής Α' Βοηθειών & CPR, 3. Advanced Provider & Instructor PHTLS